

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA SI ADRESA
BLAJ — JUDETUL ALBA — „UniverMANUSCRISELE
— INAPOIAZA. —

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 70 Lei

Pe 6 luni . . . 35 Lei

Pe 3 luni . . . 18 Lei

Numărul 1.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Atacuri oficiale.

(=) Prigonită mereu din partea ortodoxismului ardelean, care nici de cum nu vrea să înțeleagă, că înzadar unelțește împotriva legăturilor noastre de credință cu Roma papală, biserica noastră începe să fie atacată în timpul din urmă tot mai des și din partea organelor oficiale ale Statului.

Cazul dela Făgăraș se cunoaște, fiindcă s'a mai adus vorba despre el în aceste coloane. Se știe deci, că organele poliției au împărțit în ușa bisericii noastre de acolo o broșură ce cuprindea faimoasa vorbire dela Senat a neodihnului mitropolit al Sibiului. Cercetând lucrurile mai de aproape, suntem azi în situația de-a putea spune mai mult: poliția a împărțit broșurile din ordinul prefectului de județ, iar broșurile au venit dela București, fiind imprimare la imprimăriile „Independență (Poincaré 17) și astfel prefectul, la rândul său, probabil, nu poate fi socotit decât executorul unui ordin mai înalt, desigur „strict confidențial“.

Dar cazul acesta nu este singurul. Numărul mai nou (de pe Februarie-Martie) al revistei societății „Tinerimea română“ din București publică un articol intitulat „Primejdie națională“, în care ocupându-se de câteva pasagii cuprinse în manualele noastre de religie scrise pentru istoria bisericească de pâr. Dr. N. Brinzeu și de d. Ioan Georgescu, se cer măsuri împotriva acestor manuale și chiar împotriva „propagandiștilor de pe catedre“, cari ar fi profesorii noștri de religie. Toate acestea pe cuvânt, că propovăduirea părților incriminate, cari nu sunt tocmai elogioase la adresa bisericilor ortodoxe, ar însemna o primejdie națională, pentru că — așa spune ilustrul autor — „dacă se face continuu proba inferiorității bisericii greco-orientale, mândria de-a aparține unuia (celei unite) și rușinea de-a aparține celeilalte, vor despărți naționalicește pe Români, mai mult decât diferențele confesionale“. Și autorul, care aduce aceste grele acuze unor manuale aprobate de autoritatea noastră bisericească, este un înalt funcționar de stat, d. A. Lupu-Antonescu, inspectorul general al învățământului secundar din ministerul instrucției.

Și pentruca să mai aducem o dovadă și dela ministerul cultelor, cităm după „Foaia diecezană“ din Caransebeș (Nr. 12 — 1 Aprilie c.) următoarele cuvinte ale unui înalt funcționar dela acel minister: „Ea (biserica ortodoxă) trebuie să fie cu ochii în patru chiar față de biserica greco-catolică, română, care acum de curând (?) a cerut să nu mai fie numită decât „catolică“. Misionarismul bisericii noastre sunt convins, va face, ca toți Românii să vie la legea cea adevărată, la ortodoxie.“ Acest funcționar, pe care îl știm subdirector al cultelor, se numește „diaconul Dr. Gheorghe Comșa“.

Or, lucrul acesta este cu totul inadmisibil. Ministerul cultelor, și cu atât mai puțin cel al instrucției ori ministerul de interne, nu sunt

secțiuni ale cutărui Consistor ortodox și astfel funcționarii lor de orice categorie nu se pot deda, sub nici un cuvânt, la acte, cari pot jigni vre-o confesiune recunoscută a țării, și cu atât mai puțin la o directă propagandă misionară în serviciul ortodoxismului, căruia aparțin. „Duhul misionarismului“, cum îl numește subdirectorul „diacon“, nu este de competența ministerului cultelor — de unde se divulgă acte, de altfel inexistente — și cu atât mai puțin trebuie să fie animat de acest „duh“ poliția țării, a cărei menire la nici o întâmplare nu este aceea de-a împărți vorbirea cutărui mitropolit ortodox pe la uși de biserici unite.

Înțierăm deci după cuviință aceste uneltiri păcătoase și protestăm cu toată tăria împotriva amestecului absolut ilegal al oricărei oficialități de stat în acțiunea nesocotită a celui ce nu-și poate odihni oasele, până nu va vedea biserica noastră înfrântă la picioarele sale. Vorbele noii Constituții, că „biserica ortodoxă română este biserică dominantă în Statul român“, nu înseamnă că este o biserică a Statului și dacă ne mai gândim apoi și la motivarea acestei „dominațiuni“, care i-s'a dat numai pentru savântul, că este „religia marelui majorității a Românilor“, va trebui să înțeleagă oricine, că Statul român nu poate contribui, în sensul acestei Constituții, cu nimic la slăbirea ori chiar desființarea nici unui cult, și cu atât mai puțin a cultului român unit, căruia a crezut că trebuie să-i dea „intâietate“ între celelalte culte ale țării.

Cerem deci, odată pentru totdeauna, ca acestor atacuri venite dela persoane oficiale să li-se pună un capăt. Celorlalte — cari ne vin dela iubiții frați ortodocși —, vom ști să le punem capăt și noi.

Cum se înțelege autonomia bisericii ortodoxe. Se știe, că prin noua Constituție a țării se garantează bisericii ortodoxe o anumită autonomie, în sensul că pe viitor ea „și va reglementa, conduce și administra, prin organele sale proprii chestiunile sale religioase, culturale, fundamentale și epitropești“. Raportul ei față de stat ar fi deci să se schimbe pe viitor de așa, ca asupra tuturor acestor chestiuni statul să nu aibă decât controlul firesc al puterii supreme.

Ortodoxismul nu pare a fi însă foarte încântat de o desinteresare a statului față de chestiunile lui, căci iată ce citim în numărul din 21 Aprilie al „Universului“.

„La patriarhia din Constantinopol este convocată o întrunire a tuturor bisericilor, ortodoxe pe data de 1 Mai st. n., pentru a trata chestiunea schimbării calendarului și alte chestiuni bisericești. Este o chestiune de obraz, ca biserica românească să fie și ea acolo, întru cât este cea mai numeroasă biserică ortodoxă azi, în lipsa Rusiei gătită de bolșevizm. Și biserica a avut grijă, și-a numit delegatul ei, pe pâr. arhim. Scriban, și a înștiințat ministerul cultelor de acum o lună de zile, pentru

a da mijloacele materiale ale călătoriei. Az însă mai sunt numai câteva zile până la întrunirea adunării, iar ministerul n'a rezolvat nimic“.

Nu suntem în situația de-a ști, dacă ministerului cultelor a dat, ori nu, curs cererii din vorba și dacă pâr. arhimandrit a putut, ori nu, să meargă pe chieltuiala țării la Țarigad, dar credem, că pâr. Scriban nu trebuia să solicite în scopul acesta banii țării, ci pe aceia ai bisericii ortodoxe care l-a trimis. Ne gândim anume, că „dominațiunea“ din Constituție nu înseamnă: că visteria țării ar fi tot una cu visteria bisericii ortodoxe.

Ori doară și faimosul conciliu ecumenic din București tot pe banii țării ar fi fost să se facă?

Vizita scriitorilor.

Timp de aproape 2 zile, cât au stat la noi reprezentanții „Societății scriitorilor români“ din București, Blajul a fost în plină sărbătoare. Primiți cu flori și drapele, dar mai ales cu acea prietinie și dragoste din care Blajul nostru și-a făcut totdeauna un titlu de mândrie, scriitorii cari au ținut să ne vadă, chiar în primul lor turneu, au putut să-și dea seama, în cea mai deplină măsură, că pământul în care aveau să samene sămânța adusă cu dânșii este un pământ bine cultivat, care și de astădată va aduce rodul cu sutele.

Pentru vizita făcută de Principele Carol la Cluj, pâr. I. Agârbiceanu n'a putut să ne vină și au lipsit și dl Corneliu Moldvan și poetul Ion Minulescu, reținuți de afaceri cari nu puteau să fie amânate. Pe lângă ceilalți scriitorii primiți în turneu, au venit însă în schimb — și numai pentru Blaj — apreciatul prozator I. Al. Bassarabescu dela Ploești și cunoscutul poet ardelean Ovidiu Hulea, directorul liceului dela Aiud. Acceleratul de ameazi din Dumineca trecută ne-a mai adus deci pe dd. Victor Eftimiu, Liviu Rebreanu, Alexandru Casa-ban, Mircea Rădulescu și Alfred Moșoiu. La salutul de bun sosit al pâr. canonic Macaveiu, a răspuns d. Eftimiu cu frumosul omagiu pe care-l publicăm deosebit mai la vale.

La șezătoarea din dupăameaza acelei zile — care a trebuit apoi repetată a doua zi deosebit pentru elevii școlilor noastre — profesorul Alexandru Lupeanu, el însuși un bun scriitor, adoptat chiar din acest prilej în șirul membrilor „Societății scriitorilor“, a făcut întâiu recomandările obișnuite, trezind prin aceasta un interes din cel mai viu față de opera lor. Au urmat apoi scriitorii, primiți cu însuflețite aplauze, citind, ori recitând fiecare bucăți alese din ceea ce au scris. Rebreanu ne-a citit schița cu profund înțeles „Proștii“, Cazaban ne-a delectat cu mai multe din bucățile sale pline de umor și satiră, Rădulescu, Moșoiu și Hulea ne-au încălzit cu puterea, ori gingășia sufletului lor de poet, iar Bassarabescu a reinviat o frumoasă pagină din opera sa, care l-a făcut membru cores-

pondent al Academiei române. Pe urma unei delicate atențiuni a oaspeților noștri a putut să citească și d. Lupeanu o amintire din luptele noastre dela 48.

Câteva puncte de cor și orhestră au întregit minunatul program al acestei înălțătoare serbări, la sfârșitul căreia pâr. mitropolit Vasile a mulțumit din tot sufletul, în numele întregului Blaj, pentru momentele de curată și sinceră bucurie pe cari ni-le-au procurat. Ura-tele aproape nesfârșite ale publicului, care umpluse sala în cel mai deplin înțeles al cuvântului, au fost o grăitoare dovadă, că vorbele de mulțumită și recunoștință ale I. Preasfințitului au ieșit din sufletul tuturor celor de față.

Sara a fost un banchet oferit de primăria orașului, iar a doua zi la dejun scriitorii au fost oaspeții mitropolitului. În intimitatea acestor conveniri sufletele s'au cunoscut mai de aproape și s'au legat prietinii, de pe urma cărora Blajul nostru nu poate decât să profite.

Timpul liber ce le-a stat la dispoziție, scriitorii l-au folosit pentru a vizita instituțiile mai de seamă ale orașului și cu deosebire bătrânul liceu de băeți și bogata noastră bibliotecă centrală. O mică excursie la Sâncel, le-a arătat și viața de sate din părțile noastre.

Marti dimineața scriitorii au fost petrecuți la gară, de unde au plecat la Alba-Iulia.—

... S'au dus, dar memoria lor va rămânea multă vreme în suflete, ca un puternic indemn în stăruințele noastre pentru ideal.

O apreciere literară. Publicațiunea literară franceză din Paris „*Les Nouvelles Littéraires*” publică în numărul său din 21 Aprilie c. o interesantă convorbire cu d. prof. N. Iorga, care — după cum se știe — face acum propagandă culturală în străinătate.

Intrebat asupra scriitorilor noștri mai de seamă, și în deosebit asupra romancierilor și a poezilor, d. Iorga a spus referitor la romancierii următoarele:

„Mai întâi *Brătescu-Voinești*, un muntean. Multă finețe, multă nuanță. Pe urmă *Agârbiceanu*, un preot transilvănean, care în romanele sale a dat o serie de tipuri din Transilvania. Acolo regăsim tot războiul. E un autor foarte popular,

foarte citit în toate clasele societății române. Are o oarecare asprime care amintește uneori pe scriitorii flămânzi-francezi. *Sadoveanu*, un moldovean. Acesta are un stil curat, armonios ca al tuturor moldovenilor, dar e mai puțin individual de cât ceilalți”.

Referitor la poezi a spus acestea:

„Avem mulți, dar printre cei buni trebuie să pomenim pe *Goga* și pe *Crainic*. Goga a fost puțin influențat de poezii unguri *Ady* și *Peișă*. Cei tineri îl inovătesc că a îmbătrânit, dar nu împărtășesc părerea lor. *Crainic* e un tânăr poet ce se inspiră mai ales din poezia populară”.

— Din prilejul turneului scriitorilor români prin Ardeal și în lipsa unei reviste sau unei alte autorități, care să orienteze obiectiv și fără părtinire asupra mișcării noastre literare din timpul mai nou, am socotit că aceste aprecieri ale dlui Iorga, făcute pe seama străinătății, nu strică să fie cunoscute și acasă.

Inchinare Blajului.

Cu prilejul vizitei recente a scriitorilor români la noi. d. VICTOR ESTIMIU a adresat Blajului nostru următorul omagiu:

Scriitorii români, în drumul lor prin frumoasele orașe ale Ardealului, sosesc în Blaj cu inima plină de-o sfântă emoțiune.

Blaj, cuvânt magic, cuvânt răscolitor de amintiri auguste, cetatea conștiinței românești, nume ales între toate, îți aduc salutul smerit al purtătorilor cuvântului strămoșesc.

Aici a vibrat sute de ani sentimentul, cultura și idealul național.

Dlor, aici s'au ridicat și-au predicat vlădici trecuți deacum n' rândul sfinților, cărturari de frunte, învățători, înțelepți cu dragoste de neam și de sfânta noastră biserică... Fie numele lor în veci binecuvântate! Recunoștința noastră le cântă — înnuri de preamărire...

În acest Blaj scump tuturor Românilor, câțiva dintre noi au mai fost acum doisprezece ani într-o zi de primăvară tot așa de luminoasă...

Erau mărețele sărbători ale „Astrei”. cincizeci de ani dela întemeierea acestei vrednice instituții.

Câmpia libertății și colinele vecine erau pline de zeci și zeci de mii de țărani, veniți din toate părțile Ardealului să afirme numărul lor imens, credința dâră a românismului lor, încrederea în steaua acestui neam mult încercat.

Mai erau la Blaj în 1911 și câțiva frunzași ai cugetării și artei noastre, din cari cei mai de seamă ne-au părăsit, durere pentru totdeauna.

Venise la sărbătoarea „Astrei”, împreună cu neuitatul ei președinte Andreiu Bârseanu, venise Ion Caragiale și badea Gheorghe Coșbuc și Ștefan Iosif și Ion Scurtu și Petre Liciu și atâția alții... Și deasupra lor, trecea în zbor triumfal cel dintâi aviator român, Aurel Vlaicu.

Au murit cu toții, acești înaintași iluștrii. Dar scumpele lor umbre plutesc și-acum deasupra noastră și ne binecuvântează în această strălucită zi de Aprilie, când ne-ați primit cu steaguri tricolore și flori culese pe Câmpia libertății...

Ei au murit, — dar pilda vieții și opere lor ne stă mereu în față, ne îndeamnă, ne încurajează, ne mulțumește și, mai mici decât ei, noi aducem entuziasmul tinereții noastre, dragostea lor pentru sufletul, verbul și destinele acestei țări iubite.

Aducem orașului Blaj primosul nostru de admirație și recunoștință, pentru tot ce s'a vădit, pentru tot ce s'a crezut, pentru tot ce s'a înfăptuit între zidurile venerabile ale acestei cetăți, de unde ne-a venit și arde încă lumina conștiinței noastre.

Salve, cetate latină din mijlocul unui popor latin, despărțit de marea lui familie occidentală și aruncat între Sciții de ieri, între Slavii, Maghiarii și Germanii de azi...

Salve, simbol vecinic al românismul biruitor păstrător al datinilor sfinte, Pantheon al neamului, fântână de apă vie, Blaj, suflet din sufletul Romei eterne.

Cetate-a Blajului, mărire ție!

Victor Estimiu.

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!” □

□ Foia „Unirii”. □

Definiția filosofică a vieții.

— Conferința dlui prof. Maria Ștefănescu la Gherla. —

(tm.) În seria conferințelor din anul acesta pentru „Astra” din orașelul Gherla, dl profesor universitar Marin Ștefănescu ține locul al doilea cu frumoasa expunere a unei teme atât de grele, ca „Definiția filosofică a vieții”.

În sala festivă dela „Coroana” în ziua de 30 Aprilie c. un public select și foarte numeros ascultă cuvintele inspirate de idealism ale conferențiarului. În frunte vedem pe înalții reprezentanți ai bisericii unite.

Ce e viața? O energie, o mișcare continuă, o formă de acțiune. Ca manifestare de viață avem de pildă un arbore, care stă mai sus decât materia sub respectul vieții. Mai mult decât în arbore se prețiază viața în conștiința noastră, care cu iuteală fulgerătoare străbate cerul și pământul.

Are viața un scop? Este o problemă de mare importanță. Deși unii savanți consideră numai latara pur mecanică a vieții, totuși cei mai mulți sunt pentru o finalitate. Așa bunăoară și un energetist de talia lui *Ostwald*.

Filozofia trebuie să întindă o mână de ajutor de câteori savantul se îndoieste, fiind ea sinteza tuturor științelor.

Viața, dela grecescul „viao”, însemnează

sfortare, străduință. În concepția marelui *Plato* viața ar fi raportul dintre suflet și corp, iar lumea ar fi obținut „existența prin faptul, că „nefința” la văzul „ființei” s'a aprins de dragoste.

Spiritul și materia sunt 2 elemente constitutive esențiale ale lumii. În concepția finalistă spiritul este generozitate, altruism, inițiativă, jertfă. Materia e opusul spiritului. La fel *Bergson* comparează spiritul cu acele schije dintr'o ghiulea, cari nu cad neputincioase, ci merg înainte cu întreaga ghiulea spre țintă, iar materia se aseamănă schijelor ce cad înainte de a ajunge la țintă.

Așadar viața are un scop în toate manifestările sale, așa individuală, de rasă națională și umanitară. Toate manifestările vitale sunt sirâns unite. Nu se poate imagina un umanism fără de naționalism, precum o viață de stat fără viața familiară este imposibilă.

În special *viața religioasă* este un postulat al naturii și este confirmată și prin rostul marelui Apostol al Neamurilor *Sântul Pavel*, care cunoaște neamuri Ingrădite de hotare naționale. Așadar în creștinism începe foarte bine ideea de naționalism. Când ideea de națiune va fi respectată de lumea întreagă, vor înceta dela sine și războaiele și fiecare neam va pune prin valoarea sa națională câte o nestemată la coroana culturei umane. Câtă vreme nu se consideră de sacră națiunea, tre-

buie să stăm cu arma la picior, căci ar fi sinucidere să aruncăm arma, iar știința, religia și filozofia osândesc sinuciderea.

Datorița noastră este să nobilităm materia prin ridicarea ei la înălțimea de concepție a sufletului.

La cultura universală noi Românii vom aduce contribuția noastră de artă specifică românească, care, prin sintetizarea măiestriei tainice și profunde de jale, durere și nădejde realizată în doina noastră, constituie ca fond una dintre cele mai mărețe creațiuni ale lumii precum au fost și minunile filosofice ale Grecilor și creațiunile de drept ale Romanilor.

Menirea vieții o statorește inimosul conferențiar între aplauzele publicului așa: sună adânc convins ființă religioasă, deși profesor de filosofie, dar și adânc național. Precum preotul își tremură sufletul la împărtășani credincioșilor, așa în toată construcția sufletului meu cred, că datorița mea este să-mi ridic națiunea, împlinind legea lui Dumnezeu, și nu pe calea asuprirei altor neamuri în chip barbar și sălbatec. România a intrat în război bazată pe datorița, impusă de legea lui Dumnezeu pentru destinul nostru, de a realiza civilizația omenimei prin civilizațiile naționale. Destinul nostru în modul său de realizare stă în puterea noastră și ne impune să luptăm pentru înălțarea țării prin spiritualizarea materiei. *Destinul nostru național* este ca neamul nostru să ajungă un neam mare, o minun-

Revistă bisericească.

Dintr'un scurt comunicat dat prin gazete aflăm, că de câteva săptămâni s'a ajuns în chestia bisericii Minorităților din Cluj până acolo, încât în Dumineci și sărbători se face în ea slujbă românească pentru toții elevii uniți ai școlilor de acolo. — Să sperăm deci, că această chestiunea mult trăgănată va putea fi rezolvită în sfârșit definitiv spre mulțumirea ambelor părți.

Ocupându-se de *aranjamentul cultelor din noua Constituție*, „Sentinela catolică” din Iași scrie în ultimul său număr (Aprilie) cu multă dreptate următoarele: „Noi romano-catolicii ne întrebăm, după faptul implinit, care este pozițiunea bisericii romano-catolice în noua Constituție a țării? Se pare, că momentan nu are nici una și că pe dânsa o privesc cuvintele dela urma aceluiș articol (22): Raporturile dintre diferitele culte și Stat se vor stabili prin lege. — Reușita întru apărarea drepturilor bisericii catolice ar fi fost cu totul alta, dacă am fi format un front unic sprijiniți pe o puternică organizare a tuturor”.

Paralel cu o telegramă din Roma, care anunță, că Papa a primit Dumineca trecută în audiență pe d. Al. Constantinescu, ministrul nostru de domenii, citim prin ziare, că *guvernul a reluat tratativele cu Vaticanul* în scopul încheierii concordatului. — De cumva lucrul este adevărat, așteptăm să vedem dacă ortodoxismul român va înțelege să se tulbure pe această chestiune și acum, când interesele de partid ale liberalismului nu mai cer o „contra-mișcare regnicolară”.

Dintr'un raport mai lung asupra *sinodului de primăvară din tractul Biei*, ținut la 1 Maiu în Crăciunelul de sus, reținem hotărârea pentru urgita tipărirea Bibliei și aceea ca fiecare preot să facă an de an protopopului un raport amănunțit despre mișcarea religioasă din parohia sa. Aceste rapoarte vor fi apoi discutate în sinoadele de primăvară. O conferință a pâr. Oros despre cauzele, pentru cari greotimea nu mai are la popor prestigiul din

lumii. Pentru acest destin s'au sacrificat atâția mucenici ai neamului în trecutul nostru. Dumnezeu a vrut, ca, atunci când mai puțin așteptam, să se realizeze unitatea noastră națională. — Ar fi deci o pângărire a voinței divine și o impietate față de străbuni să ne bârșim azi frați pe frați. Doar ne-am unit pentru împlinirea destinului nostru de contribuție la cultura omenimei, și clipele ce le trăim nu sunt clipe banale, ci de iluminare, măreție și intuiție veșnică. Menirea noastră nu este așadar discordia, ci idealul, care unifică și desăvârșește. Așa e porunca lui Dumnezeu. —

Preasfințitul episcop al Gherlei *Dr. Iuliu Hossu* într'o atmosferă de caldă însuflețire ia cuvântul. Mulțumeste distinsului conferențiar și îl felicită. Constată cu bucurie, că deasupra filosofiei sale plutește mereu spiritul veșniciei. În lumea de azi, îndepărtată de credința adevărată este binevenită o concepție ce propagă credința în Dumnezeu și idealul național, precum binevenită a fost cuvântarea marelui apostol și filosof *sf. Pavel* în fața Areopagului grec pentru propovăduirea unui Dumnezeu necunoscut, a celui adevărat. Adâncă filosofie înaripată de adâncă dragoste și adevărată credință este bine să se profeseze studențimei dela catedră, căci Isus, blândul Galilean, este idealul acestui neam pentru viitor.

timpurile mai de mult, a atins o chestiune din cele mai importante, asupra căreia ar trebui să ne gândim cu toții cât se poate mai mult.

Cu prilejul căsătoriei recente a principesei Iolanda de Italia cu contele Bergolo, Mgr. Beccaria, marele capelan al Curții italiene, a avut autorizarea să binecuvinte această căsătorie cu binecuvântarea apostolică și anume în capela din palatul Quirinal, de pe care s'a ridicat prin aceasta interdictul pronunțat asupra lui la 1870. — O nouă dovadă, că *raporturile dintre Vatican și Quirinal* au ajuns, grație sentimentelor bune ale noului guvern Mussolini, într'o stare, care ne dă bune nădejdi pentru o rezolvire urgentă și norocoasă a „chestiunii romane”.

Din lucrările sinodului eparhial ortodox din Orade reținem, după comunicatele din gazete, că „s'a relevat cu multă bucurie în Sinod hotărârea guvernului de-a deschide la Oradea mare o nouă facultate teologică ortodoxă în legătură cu crearea unei universități aici”. — Pe când se va putea anunța o hotărâre similară și privitor la biserica noastră? Am primi-o și noi cu „multă bucurie”.

În legătură cu „ideea bizară” a dlui Ghibu referitoare la *exproprierea bisericilor*, sinodul recent al pâr. episcop Ivan dela Cluj a și decis „ca statul (!) să inițieze o acțiune pentru a-și apăra (!) drepturile, intrând în posesia celor două biserici cari afirmative îi aparțin”. — Or, noi știm că bisericile nu aparțin statului, ci confesiunilor, și mai știm că noua Constituție, care cu toată „dominațiunea” nu decretează ortodoxismul „biserica de stat”, nu îmbie nici un temel pentru astfel de teorii medievale.

Locul lui Duchesne la Academia franceză l-a luat de curând un alt membru al clerului francez, abatele Bremond. Noul academician este autorul a numeroase lucrări filosofico-religioase, ca: „L'inquiétude religieuse”, „Âme religieuse”, „La providence mystique”, „Apologie pour Fénelon”, precum și al unei opere mai mari în 6 volume „Histoire du sentiment religieux en France”, căruia Academia franceză i-a decernat anul trecut marele premiu Gobert.

Din Londra se desminte categoric știrea, după care *călătoria episcopului anglican din Gibraltar în Balcani* ar avea de scop să exercite și să pună baza unei influențe engleze acolo, pentru a face ca biserica ortodoxă să fuzioneze cu cea anglicană. — Interesele politice, cari într'o vreme erau favorabile unei atari apropieri, s'au schimbat, se vede, în contrar.

Oficiosul bolșevic „Ivestija” anunță, că în cursul sărbătorilor Paștilor s'au ținut *conferențe anti-religioase* în toată Rusia pentru a se demonstra poporului necesitatea de-a deveni ateu. Conferențele su fost însoțite de proiecțiuni prin care se ridiculiza religia ortodoxă.

Știri mărunte.

Personale. În vederea redeschiderii sesiunii parlamentare pe ziua de 1 Maiu, I. Preasfințitul mitropolit VASILE a plecat Marșia trecută iarăși la București. Măine, Duminecă, va fi la serbările dela Băsești.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Ioan Crișan vicenotarul conzistorial, de secretar al tribunalului disciplinar și de notar al forului matrimonial de a II instanță, iar pe pâr. Iosif Șerban de paroh la Noșlac.

— Pâr. Dr. Zenovie Păclișanu a fost numit director general cl. I al direcțiunii cultelor catolice din ministerul cultelor și artelor.

Un nou dar al dlui Albini. După însemnata danie făcută bisericii noastre din Zlatna, d. Iuliu V. Albini a dăruit mai nou frumoasa sumă de 15,000 Lei pentru clopotele bisericii noastre din Ruda (Zarand), din vecinătatea minelor de aur ale acestui vrednic fiu al bisericii noastre. Curatorul din Ruda îi exprimă și pe această cale mulțumitele sale.

Românii și sfântul munte. După o conferință ținută la societatea culturală »Tineretea» din București, d. N. Batzară a relevat mai nou și în presă situația revoltător de supărătoare a călugărilor români de pe muntele Athos. Nici una din cele 20 de mănăstiri de acolo, zidite și împodobite în cea mai mare parte din averile țării române, nu este a Românilor și astfel în comitetul executiv (Epistasia) al acestei »sfinte republici» nu are cuvânt nici un singur român. Cele două schituri românești (»Prodromul» și »Provata») sunt pe teritor grecesc, stând întru toate la ordinele egumenilor greci, într'o stare de adevărată robie, care ne umilește în fața străinătății. — Iată deci un bun teren, unde ortodoxismul român, care după prăbușirea Rusiei se crede cea mai puternică biserică ortodoxă, ar putea să-și dovedească tăria și autoritatea. Tare ne temem însă, că foarte multă vreme încă nu vom ieși din starea umilitoare de pe acest munte, atât de sfânt... pentru alții!

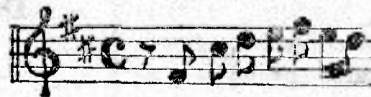
Locale. Măine, Dumineca Samarinencii și ziua sf. martir George, va predica în catedrală Reverendul Dr. Coriolan Suciu, profesor al liceului de băieți.

— Abia o săptămână și ceva ne mai desparte de *serbările jubilarie ale Blajului nostru*. La 3/15 Maiu ale acestui an se împlinesc adecă 75 ani dela zilele mărețe din 48 și astfel e firesc, ca serbările din acest an să întrecă tot ce s'a făcut până acum întru amintirea acestei zile. Un program definitiv al lor nu s'a fixat încă, dar putem să anunțăm de pe acuma, că ziua primă de 14 Maiu va fi rezervată întrecerilor de gimnastică ale tinerimei, cari se anunță ca un adevărat început de »olimpiade» românești, iar a doua — adevărata ziua de praznic (15 Maiu) — va oferi conducturi istorice și etnografice, serbările dela »Piatra libertății» și concertul festiv al tuturor școlilor Blajului, rodul unei munci încordate de luni de zile. Ca un punct deosebit amintim tot acum și un alt concert, bisericesc (cu muzică instrumentală),

„Unirea”

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

Cântăreți, Oratori, Profesori, Preoți, Învățători etc.

dacă tușiți, dacă vă doare pieptul, plămâni, dacă suferiți de tuse nervoasă, cereți la drog. și farm. chiar astăzi BOMBOANELE PECTORALE VOREL în picuri de lei 6 sau în cutii cu Lei 28 și vă veți vindeca de suferința D-voastră. Veți putea cânta, veți putea vorbi. Mai recomandăm GUDRONUL VOREL, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, cele mai cunoscute în vindecarea tusei și a boalelor de piept. Cereți prospectul gratuit.

Dep. Central: Farmacia VOREL Piatra-N.

dat de corul dlui profesor Hubic dela Beiuș, care probabil va fi încadrat pe sara zilei dintâiu. — Doritorii de-a participa la aceste serbări sunt rugați să se anunțe din bună vreme la direcțiunea liceului de băeți.

— Ca un moment însemnat în viața industrială a Blajului, încreștăm, că de curând s'a format, cu un concurs larg al câtorva intelectuali, un consorțiu menit să ridice o fabrică de piele. — Ca orice întreprindere românească o salutăm cu drag și-i dorim spor la muncă.

Pentru reclădirea teatrului din Timișoara, ars în toamna anului 1920, care reclamă acum o sumă de aproape 15 milioane Lei, consiliul comunal a făcut de curând un apel către toată lumea românească, anunțând că va eterniza într-o carte de aur pe toți sprijinitorii acestei importante mișcări. Ceice vor contribui cu cel puțin 10,000 Lei vor figura cu chipul în aceasta carte de aur. Colecta e încuviințată până la data de 1 Oct. c. și de aceea ofertele se cer până la data de 15 Septembrie 1923.

Dela orfelinat. Direcțiunea orfelinatului din Obreja ne roagă să publicăm următoarele șire: »Prin satele de pe Târnava mică s'au adunat pentru orfelinat 150 m. pânză, și o frumoasă sumă de bani. Donatorilor li-se aduc mulțumite sincere«.

† **Otilia Dr. Olteanu n. Barbulescu,** soția avocatului Olteanu din Ludoșul de Murăș, s'a stins la 25 Aprilie în anul 44 al etății și 23 al căsătoriei sale. La înmormântare a participat Ludoșul întreg și foarte multă lume venită de afară. Blajul încă a fost foarte bine reprezentat. — Odihnească în pace!

Bibliografie.

Au apărut:

Liviu Rebreanu, Plicul. Comedie în trei acte. Ed. „Cartea Românească”. București 1923. Prețul Lei 18.

Autorul ultimelor două romane românești mai de seamă (»Ion« și »Pădurea spânzuraților«), a făcut prin aceasta piesă o reușită încercare și pe terenul teatrului. Jucat întâia oră la 12 Aprilie c. pe scena Teatrului Național, având în rolul principal (Victoria) chiar pe dna Fanny Rebreanu (soția autorului), »Plicul« a intrat în repertoriul nostru teatral, consacrand prin aceasta un nou autor de piese teatrale.

G. Talas, Râsul apei. Poezii. Editura Casei școalelor. București 1923. Prețul Lei 14.

Ioan Georgessu. Istoria seminarului român-unit din Oradea-mare. Cu 6 ilustrațiuni. București 1923. Prețul Lei 14.

Tipărită cu toată cheltuiala Preasfințitului Frențiu dela Oradea, această nouă lucrare a harnicului secretar al Asociației noastre sibieni este o vrednică contribuție la cunoașterea institutelor culturale ale bisericii noastre. În fața ei, ne întrebăm dacă seminarul teologic din Blaj, o instituție desigur mult mai importantă decât internatul de băeți din Oradea, va mai trebui să aștepte încă multă vreme pe istoricul său.

Mihail Lungeanu, Clacă și robot. Icoane din viața țărănească Ed. IV. („Cartea Românească”). București 1923. Prețul Lei 25.

Dr. Aloisiu L. Totu, Reuniunile Mariane. Beiuș 1923. Prețul Lei 6.

O broșură de vre-o 80 pagini, a cărei lipsă s'a simțit de mult în viața bisericii noastre. Ni-se arată în ea ce sunt și cum trebuie organizate »reuniunile mariane«, unul din cei mai puternici factori în pastorația modernă a Apusului. Fie ca ideea și mai ales binefacerile lor să pătrundă prin această broșură cât mai adânc în biserica noastră.

Pantilimon Diaconescu, Muncă, pricepere, cinste. Povestiri morale, premiate de »Cartea Rom.« București 1923. Prețul Lei 10.

I. Bura, Abcedarul-jucărie. Alba-Iulia 1923. Prețul Lei 12.

Este o nouă încercare de-a ușura copiilor cunoașterea literelor, fără ca să aducă ceva nou în ce privește greutatea principală a scris-cetitului: împreunarea lor în cuvinte. — Se poate avea la editorul Francisc S. háser în Alba-Iulia.

Th. D. Speranția, Tot anecdote populare. Vol. III. Ediția IV („Cartea Românească”). București 1923. Prețul Lei 30.

Toma Cocișiu, Feciorașul Moșului. Blaj 1923. Prețul Lei 2.

Sunt povestiri din război pentru copii, scrise de unul din cei mai buni pedagogi ai Ardealului.

„**Crucea**”, An. I Nr. 4 (15 Aprilie). București. Pe an 80 Lei.

„**Renașterea**”. An. II. Nr. 4. (Aprilie). Revistă lunară de cultură religioasă. Craiova Pe an 60 Lei.

„**Buletinul Agriculturii**”. An. IV. Nr. 1—3 (Ian.—Martie). București. Prețul 40 Lei.

Ca și cele de până acum, acest nou volum scos de ministerul agriculturii este o adevărată carte, și încă una de cel mai mare folos, cuprinzând articole de specialitate din toate ramurile agriculturii. — Il recomandăm cu căldură tuturor cari se interesează de acest însemnat factor al propășirii noastre economice.

„**Viața Românească**”. Revistă literară și științifică. An. XV. Nr. 3 (Martie). Apare lunar. Iași. Abonamentul 200 Lei pe an.

„**Revista societății Tinerimea Română**”. An. IV. Nr. 6—7 (Febr.—Martie). București (str. Uranus 55). Pe an 50 Lei.

„**Ramuri** — Drum drept”. An. XVII. Nr. 9. (1 Maiu). Apare de 2 ori pe lună. Craiova. Abonamentul 120 Lei pe an.

Telefonul „Unirii”.

P. București. Intenționat nu ne-am ocupat cu chestiunea de care ne scrieți, fiindcă — o știți foarte bine și DV. — tăcerea este de multe ori cel mai bun răspuns. Asta nu înseamnă însă, că ocazional nu vom căuta să ne spunem părerea în cauză.

B. Diciosănmărtin. Că vor fi mulți »decorați«, cari se vor fi speriat citind ordinul recent al ministerului de externe referitor la revizuirea decorațiilor acordate din prilejul încoronării, se prea poate. Noi credem însă, că n'au nici un motiv de îngrijorare. Decretul s'a dat, după părerea noastră, numai pentru a arunca praf în ochii opiniei publice, care a început să se revolte pentru decorarea cu ordine atât de înalte a unei întregi serii de nulități, ori chiar de escroci și trădători de neam. Decretul s'a dat, dar nu se va executa, fiindcă guvernul are acum griji mult mai mari și decorațiile vor rămânea. Ba, ce-i mai mult, de pe urma lui vor câștiga chiar cei decorați, putând să spună de acum înainte, că după ce nu li-s'au luat înapoi cu prilejul revizuirii — le-au meritat pe deantregul.

Dr. M. Cluj. Am văzut și noi, că »Infrățirea« dela Dv. subliniază în numărul său 788, cu multă răutate la adresa bisericii noastre, următoarele cuvinte dintr'o corespondență română apărută în »Prager Presse«: »Astăzi în multe cercuri a prins ideea reunirii bisericii unite românești cu biserica românească ortodoxă. Ideea aceasta a fost primită cu simpatie de către poporul român, cu atât mai mult, cu cât — cu toată origina latină (?) a bisericii catolice — ea a sprijinit și în trecut și astăzi cu multă străduință, politica maghiarizării«. — Oamenii au, se vede, gârgăuni în cap, și ne-o spune Mântuitorul »acest fel nu se poate scoate decât cu rugăciune și cu post«.

Dr. B. Alba-Iulia. Mulțumim pentru urările de bine. Foaiă vi-se trimite și dacă nu ați fi primit-o pentru insuficiența adresei, Vă rugăm să ne-o dați mai complet.

H. Lugoj. Am primit suma trimisă, transpunând jumătate revistei C. C. — Mulțumite.

Of. par. Iadăra. Pe 1922 nu e plătit abonamentul. **P. Almaș.** Nu mai aveți nici-o restanță.

A V I S.

La subscribul institut se angajează imediat **2 contabili și 2 funcționari.**

Dela petenți se pretinde, să cunoască pe lângă limba română una din limbile germană ori maghiară, să fie absolvenți de școala comercială și să aibă pracsă.

De asemenea se caută și

Un magazin.

Retribuțiile după invoială.

„P A T R I A”

Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie. Societate anonimă. Blaj. (36) 2—3.

UZINELE de FIER și DOMENIILE din REȘIȚA S. A.

I. Publicațiune.

În vederea preschimbării acțiunilor la purtător în acțiuni nominative, preschimbare prescrisă de noile statute votate de adunarea generală extraordinară din 8 Februarie 1923 și potrivit Jurnalului Consiliului de Ministrii Nr. 593 din 27 Martie 1923, publicat în Monitorul Oficial Nr. 5 din 6 Aprilie 1923. Direcțiunea Generală a societății invită pe domniile acționari a prezenta până la 10 Maiu 1923 acțiunile ce posedă spre stampilare și înregistrare.

Acțiunile se vor depune la birourile societății în București, str. Povernei 2 în fiecare zi dela 9—12 a. m.

Posesorii acțiunilor aflate în străinătate vor trimite un borderou în dublu exemplar al acțiunilor ce posedă, indicând numărul fiecărei acțiuni. Un exemplar stampilat se va restitui posesorilor.

După stampilarea acțiunilor sau borderourilor menționate mai sus, orice negocieri se vor face numai cu îndeplinirea formelor prescrise de codul comercial pentru negocierea acțiunilor nominative și cu aprobarea Consiliului de Administrație.

Acționarii cari nu vor prezenta la data menționată mai sus acțiunile sau borderourile spre stampilare, vor pierde dreptul de vot la adunările generale și nu vor putea înocsa dividendele convenite acțiunilor ce posedă.

Domniile acționari vor arăta neapărat și naționalitatea lor, cunoscând că operațiunea stampilării acțiunilor se va face sub supravegherea unui delegat al Ministerului Industriei și Comerțului, chiar dacă se constata în același timp după indicațiunile menționate și naționalitatea posesorilor.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

a societății anonime

Uzinele de fier și domeniile din Reșița (55) 3—3.

II. Inștiințare.

Se aduce la cunoștința Dilor acționari că prezintă conform publicațiunilor precedente acțiunile lor la stampilare, că odată cu depunerea acestora să aducă și acte doveditoare cu privire la cetățenie pentru ca să poată lua cunoștință despre aceasta comisiunea instituită de Ministerul de Industrie și Comerț pentru supravegherea operațiunii stampilării.

Totodată sunt rugați și acționarii, cari după acțiunile a aduce sus-menționatele acte cari li-se vor restitui odată cu acțiunile stampilate.

În ceea ce privește băncile care prezintă spre stampilare acțiunile clienților lor acestora vor trebui să dovedească deasemenea cetățenia acționarilor.

2—2.

Direcțiunea generală.